

[Andreasen (Forsinge).]

Erhvervelse af Jord til Husmandsbrug, Byggepladser og lignende i Byerne, som de nuværende Ekspropriationsbestemmelser har og har haft ud over Landet; naar det f. Eks. drejer sig om Anlæg af Veje og Jernbaner, virker den Ekspropriationsbestemmelse, vi har, jo paa den Maade, at man saa godt som aldrig behøver at bruge den, for Folk ved godt, naar de skal af med noget Jord, at de ikke kan spekulere i at faa alt for høj en Pris; naar det kommer til et vist Punkt, reagerer Myndighederne jo og siger til dem: nu gaar den ikke længere, for saa bruger vi Ekspropriationsbestemmelsen og overtager Jorden til dens virkelige Værdi. Paa samme Maade tror jeg dette Lovforslag vil komme til at virke, hvis det bliver til Lov. Naar Samfundet har en saadan Ekspropriationsret, vil det i de allerfleste Tilfælde bewirke, at man faar Jorden frem i den frie Handel.

Angaaende Byggepladser og lignende ved Byerne gælder der noget tilsvarende, og i § 6 har man fastslaaet, hvor store Midler Staten og Jordfonden skal ofre til dette Formaal, men det skal jeg ikke komme nærmere ind paa.

I §§ 7, 8 og 9 omtales Fremgangsmaaden ved Jordens Erhvervelse, og det vil jeg gerne knytte nogle faa Bemærkninger til. Det ærede Medlem Hr. Madsen-Mygdal sagde, at den anden Bestemmelse i Grundloven var den, at man skulde give fuld Værdi for den Jord, man eksproprierede, og det ærede Medlem hævdede, at hertil var der ingen Hjemmel i det foreliggende Lovforslag, for her vilde man gaa frem paa den Maade, at man overtog Jorden til Jordværdien, og dermed færdig. I denne Forbindelse omtalte det ærede Medlem den nuværende højtærede Justitsminister Zahles tidligere Stilling — og den højtærede Justitsminister protesterede jo nede fra sin Plads. Jeg forstaaer heller ikke, hvordan det ærede Medlem kan udtale sig saadan, for der staaer jo udtrykkelig i Lovforslaget, at man ikke alene giver den Grundværdi, Jorden er vurderet til i Øjeblikket, men tillige den eventuelle Værdistigning, der er kommet efter den sidst afholdte Vurdering — lige saa vel som man skal gøre et Fradrag; hvis det er gaaet den modsatte Vej —, og ikke blot det, men man skal ogsaa, samtidig med at man overtager Jorden, udbetale den eksproprierede Jords Kulturværdi. Det var netop de Værdier, det ærede Medlem Hr. Madsen-Mygdal lyste efter, men der staaer jo i Lovforslaget:

„under Hensyn til den Ændring i Jordens Værdi, som muligt kan være

indtraadt siden den sidste almindelige Vurdering, og under Hensyn til den eksproprierede Jords Kulturtilstand“.

Det vil altsaa sige, at man skal tage Hensyn til den Kulturværdi, den nuværende Ejer af Jorden har tilført Ejendommen. Jeg har ikke noget imod, at dette Punkt understreges endnu mere, at det kommer endnu klarere frem, at der skal tages Hensyn til Kulturværdien, men der findes altsaa i Lovforslaget den Bestemmelse, at Ejeren skal have den fulde Værdi, idet der staaer, at den Kulturværdi, som Jorden indeholder, skal lægges til. Jeg gør altsaa det ærede Medlem Hr. Madsen-Mygdal opmærksom paa, at han ikke helt har sat sig ind i, hvad denne Paragraf indeholder.

Ogsaa § 12 vil jeg gerne knytte nogle faa Bemærkninger til. I Slutningen af Paragraffen foreslaas det, at der kan ydes et Etableringslaan, d. v. s. Laan til Anskaffelse af Besætning og Inventar, paa indtil $\frac{1}{10}$ af Vurderingssummen for Jord og Bygninger, dog ikke over 2 000 Kr. Dette er jo noget nyt, og det er en Bestemmelse, som tager Sigte paa de Forhold, jeg var inde paa i mine indledende Bemærkninger. I Husmandskredse drøfter man ofte, hvor vanskeligt det er for de unge, der skal i Vej og kun har deres egne Midler. Det bliver nemlig hævdet, jeg ved ikke, om det er rigtigt — det ærede Medlem Hr. Niels Frederiksen faar jo Ordet bagefter, og saa kan han svare paa det —, at man i de senere Aar har taget mere Hensyn til dem, der har været i Besiddelse af nogen Kapital selv, og det er vel ogsaa ganske naturligt, for det er jo noget helt andet at overtage et Husmandsbrug nu, end det var for 30 Aar siden; den Gang var Brugene meget mindre, og der udkrævedes ikke nær saa meget i Retning af Besætning og Inventar. Jeg kan derfor godt forstaa, at Staten — ogsaa for sin egen Skyld — tager Hensyn til, om de paagældende selv har nogle Midler. Men det vil altsaa i Virkeligheden sige, at man skyder nogle bort fra neden, at en Del Ansøgere, til Trods for, at de er kvalificerede, ikke kan komme i Besiddelse af Jord, fordi man ikke tør overlade dem Jord. Jeg hilser derfor med Glæde, at Landbrugsministeren foreslaar den nævnte Bestemmelse i § 12, hvorved der netop tages Hensyn til disse ubemidlede unge Mænd, saa at de kan faa et billigt Laan til en rimelig Rente. Jeg vil gerne have Lov til at lægge det ind i det foreliggende Lovforslag, at det ikke skal være et Laan til hvem som helst, der søger det, men kun til dem, der ikke har noget i Forvejen. Det skal kun være for dem, der i økonomisk Hense-